

**Міністерство освіти і науки України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Національний університет фізичного виховання і спорту України
Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Ізмаїльський державний гуманітарний університет
Харківська державна академія фізичної культури
Львівський державний університет фізичної культури імені
Івана Боберського
Глухівський національний педагогічний університет ім. Олександра
Довженка
London Metropolitan University (Університет Лондон Метрополітен)
Університет Миколи Коперника (Республіка Польща)**

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ

збірник матеріалів IV Всеукраїнської науково-практичної
конференції з міжнародною участю

01 грудня 2023 року

CURRENT ISSUES OF PHYSICAL CULTURE AND SPORTS

collection of materials of the IV All-Ukrainian Scientific and Practical
conferences with international participation

December 01, 2023

Полтава, 2023

Дуже часто в підготовці спеціалістів у галузі фізичної культури використовують застарілу і стигматизовану систему оцінювань, та не гнучку систему стандартизованих нормативів для оцінки студентів. Що не є оптимальним методом для сучасної гнучкої та вільної молоді. У наші часи глобалізації ми можемо звернутися до навчальних програм країн Європейського Союзу використавши їх досвід для трансформації та адаптації власної системи оцінювання студентів і фахівців. Системи оцінювання країн Європейського Союзу зазвичай будуються на диференційованих нормативах які залежать від психічних, медичних і фізіологічних особливостей кожного студента і конкурентній системі оцінок. Тобто, в процесі оцінювання ми маємо не дискретні данні які можуть бути обмеженими, а порівняння з іншими у вигляді рейтингу, що підвищує не тільки можливості оцінювання, а й заохочує студентів до навчання через внутрішню снагу сучасної молоді до лідерства і конкурентоспроможності, тим самим значно підвищуючи ефективність та підготовленість фахівців у майбутньому [1].

Сучасна молодь визначає нові тренди і встановлює сучасні цінності. У сфері фізичної культури важливо адаптувати навчальні програми та підходи до потреб і поглядів молоді. Заснована на інтерактивних методах та технологічних інноваціях система має надавати можливості для особистісного розвитку, враховуючи індивідуальні особливості та підтримуючи різноманіття інтересів у фізичній активності. Забезпечення доступності та привабливості фізичної культури відповідно до цінностей молоді допоможе створити здорове та активне суспільство, яке відповідає сучасним вимогам і стає невід'ємною частиною підготовки фахівців у галузі фізичної культури та спорту, сприяючи створенню висококваліфікованих та етичних фахівців у сучасному світі, де спорт став не лише важливою частиною фізичного здоров'я, але й значущим соціокультурним явищем [2].

Література

1. Василяшко І., Білик Т. Упровадження STEM-навчання – відповідь на виклик часу / Управління освітою, 2017. № 2 (386). С. 28–31.
2. Герцик М. С., Вацеба О. М. Вступ до спеціальностей галузі «Фізичне виховання і спорт». Х.: «ОВС», 2004.
3. Жданова О. М. Управління фізичною культурою. Львів, 1996.

Рибалко Л. М., д.пед.н., професор
*Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ НА ЗАСАДАХ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ

Якісну підготовку майбутніх фахівців з фізичної культури та спорту в умовах ЗВО розглядаємо при застосуванні технології компетентісно орієнтованого навчання. Адже, молоде покоління має бути не лише готовим до професійної діяльності та життя в умовах соціально-економічних реформ, а й

мати здатність пристосовуватися до змінних та конкурентних умов на ринку праці. Саме тому перед ЗВО постає завдання якісної професійної підготовки компетентних фахівців з фізичної культури, які глибоко усвідомлюють свою роль у суспільстві, вміють творчо використовувати набуті знання, вміння та навички у фізкультурно-оздоровчій діяльності.

Професійна підготовка майбутніх фахівців фізичної культури та спорту має носити випереджальний характер, урахувати багаторівневість вищої фізкультурної освіти та інноваційні підходи до навчально-виховного процесу. Підвищення якості професійної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури та спорту відбувається на засадах компетентнісно-орієнтованого навчання, результатом якого є фахівець зі сформованими фаховими компетентностями.

Сучасне суспільство потребує компетентних фахівців з фізичної культури та спорту, що викликано: по-перше, погіршенням стану здоров'я учнівської та студентської молоді; по-друге, наявністю гіподинамії та малорухливого способу життя; по-третє, необхідністю розширення послуг зі спортивно-оздоровчої діяльності, спрямованої на загальне фізичне оздоровлення широких верств населення та молоді; по-четверте, необхідністю залучення молоді до спорту та здорового способу життя, розширення сфери послуг щодо використання здоров'язберезувальних технологій з метою активізації рухової активності й оздоровчо-рекреаційних заходів здорового способу життя.

Упровадження компетентнісного підходу в професійній підготовці майбутніх фахівців фізичної культури та спорту в системі вищої освіти потребує відповідного науково-методичного супроводу, яким виступає освітня програма відповідно до дії Закону України «Про вищу освіту», який вступив у дію з 2015 року.

Формування змісту вищої освіти на засадах компетентнісного підходу є предметом низки наукових досліджень вітчизняних і зарубіжних учених. Чимало науковців (В. Захарченко, С. Калашнікова, В. Луговий, Ю. Рашкевич, Ж. Таланова) компетентнісний підхід пов'язують з утвердженням студентоцентричного навчання, в основу якого покладені чітко визначені результати навчання та відповідні компетентності.

Навчання на засадах компетентнісного підходу, як стверджує Ю. Рашкевич, орієнтоване на студента (орієнтація на вихід), в основі якого є компетентнісна модель фахівця, створена за участі, поряд із викладачами, роботодавців, випускників, професійних організацій тощо [1].

Суттєво важливими щодо сформованості фізичної культури особистості є концептуальні положення С. Коровіна. Являючись частиною культури суспільства з притаманними їй духовними і матеріальними цінностями, фізична культура студентів базується на сформованому механізмі рухової діяльності і сприяє розвитку їх особистісних якостей, при якому реалізується її індивідуальні й соціальні процеси і самореалізація. Вони отримують відбиття у найбільш повному самовираженні в соціокультурній і професійній діяльності фахівця [1].

Компетентісно орієнтоване навчання майбутніх фахівців з фізичної культури та спорту утверджує студентоцентризм, який базується на прозорості і об'єктивності результатів навчання.

Основними напрямками компетентісно орієнтованого навчання майбутніх фахівців фізичної культури та спорту є:

1. Виокремлення загальних компетентностей, які характеризують універсальні навички та вміння майбутніх фахівців фізичної культури та спорту, формою представлення яких є здатності.

2. Розроблення системи основних фахових компетентностей в межах реалізації освітньої програми «Фізична культура і спорт».

3. Утвердження кредитно-трансферної системи та видозміна її у Європейську кредитну трансферно-накопичувальну систему.

4. Застосування інноваційних підходів до навчання, викладання та оцінювання.

Базовою основою компетентісно орієнтованого навчання майбутніх фахівців фізичної культури та спорту є компетентності та результати навчання, які є ключовими у Європейському просторі вищої освіти.

Компетентності розглядаються як динамічне поєднання знань, навичок, умінь і здатностей [1]. Компетентності формуються з навчальних дисциплін і оцінюються на різних етапах. Їх особливістю є те, що вони набуваються поступово, формуються цілою низкою навчальних дисциплін або модулів на різних етапах вивчення за відповідною програмою, і, навіть, можуть починати формуватися в рамках програми одного рівня вищої освіти, а закінчувати формування на іншому, вищому рівні [2, 3, 4].

Під результатами навчання розуміється інтегральний показник, що передбачає те, що повинен знати та розуміти студент, бути здатним продемонструвати вміння та навички після завершення навчання. Результати навчання можна відносити до окремого модуля або також до періоду навчання (освітньої програми першого, другого чи третього циклів). Адже вони визначають вимоги до присудження кредитів [4].

Отже, в основу компетентісно орієнтованого навчання майбутніх фахівців фізичної культури та спорту покладено студентоцентризм, що реалізує ідею надання якісної освіти та підготовку компетентних фахівців, конкурентоспроможних на ринку праці. При такому навчанні утверджується повна відповідність результатів навчання визначеним компетентностям, адже між ними є глибока діалектична єдність, яка полягає в інтеграції результатів навчання в їх динамічному поєднанні, що приводить до набуття особами, які навчаються, відповідних компетентностей; тоді як оволодіння певною компетентністю вимагає засвоєння конкретних знань, умінь, навичок, тобто результатів навчання.

Література

1. Рашкевич Ю. М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти: монографія. Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2014. 168 с.

2. Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації. За ред. В. Г. Кременя. К.: ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. 120 с.
3. ECTS Users' Guide. – European Communities, 6 February 2009. [Electronic resource]. URL: ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/doc/ects/guide_en.pdf.
4. Tuning educational structures in Europe, TUNING. [Electronic resource]. URL: www.unideusto.org/tuningeu.

Цявко В. В., студентка групи 102-ФП
*Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»;*
Науковий керівник: Горголь П. С., завідувач кафедри ХТВС, доцент
*Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

ПЕРЕДОВИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ДОСВІД ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ

Професійна підготовка майбутніх фахівців фізичної культури та спорту – це складний та відповідальний процес, який вимагає високого рівня компетентності викладачів та використання передових педагогічних підходів. Практика в педагогічній сфері постійно розвивається, а передовий досвід стає визначальним для досягнення високих стандартів навчання та формування професійних якостей майбутніх фахівців.

Однією з ключових складових передового педагогічного досвіду є *інтеграція сучасних технологій у навчальний процес*. Використання інтерактивних відеоуроків, онлайн-ресурсів та віртуальних тренажерів сприяє підвищенню зацікавленості студентів та створює умови для глибокого розуміння та усвідомлення теоретичних концепцій. Такий підхід відкриває можливості для взаємодії з викладачами та колегами, навчання на відстані та розвитку навичок самостійної роботи.

Не менш важливим елементом є практична орієнтованість навчального процесу. Сучасний викладач фізичної культури та спорту вдосконалює методи підготовки студентів до реальних ситуацій, які вони зустрінуть у майбутній професійній діяльності. Використання симуляційних вправ, реальних відомчих випадків та практичних ситуацій сприяє не лише засвоєнню теоретичних знань, але й розвитку професійних навичок.

У сучасному педагогічному досвіді надається великий акцент на індивідуалізацію навчання. Врахування особливостей кожного студента та вибір індивідуального шляху розвитку є ключем до успішної підготовки фахівців. Система персоналізованого навчання дозволяє враховувати індивідуальні інтереси та потреби студентів, стимулює їхню активність та саморозвиток.